

مدرسه غدیر

درسنامه‌ی ایام غدیریه

گروه پژوهش ستاد احیای ایام امامت و ولایت
(غدیریه)

مشخصات نشر: قم، عطر عترت، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری

موضوع: غدیر خم

مدرسه غدیر، درسنامه‌ی دانش آموزی ایام غدیریه
واحد پژوهش ستاد احیای ایام امامت و ولایت
(قنبه علی آل بویه)

چاپ نخست: غدیر ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰۰ انسخه

قیمت:

مرکز پخش: ۰۹۱۳۰۰۹۳۰۰۲

مدرسہ غدیر

درسنامہ ایام غدیریہ

سلام بر حضرت مهدی

خداوند از این فرمان هدفی داشت تا همه بدانند،
تنها کسانی که مانند پیامبر ﷺ به خانه‌ی خدا راه
دارد؛ اهل خانه‌ی علی ﷺ هستند. در این زمان هم
تنها راه به سوی خدا راه امام زمان است.

«او باب الله» و راه خدا است.

اگر دنبال روزهای زیباتر، زندگی بیتر،
رسیدن به علم و دانشی برتر هستیم؛
راهمان را گم نکنیم؛ راههای دیگر یا به
دره می‌رسد یا بن بست است.

چکیده

پیامبر ﷺ به فرمان خداوند، دستور دادند در همه‌ی خانه‌هایی
که به مسجد باز می‌شود؛ بسته شود. تنها، راه خانه‌ی پیامبر ﷺ
و علی ﷺ به خانه‌ی خدا باز ماند. این حادثه نشان برتری
امیرالمؤمنین علیه السلام بر سایر اصحاب پیامبر ﷺ است

خودآزمایی

- ۱- در فرمان الهی چه کسانی از بستن راهشان به مسجد استثناء شدند؟
- ۲- چرا پیامبر ﷺ دستور به بسته شدن راه خانه‌ی حمزه سیدالشهدا داد؟
- ۳- تنها راه به سوی خدا راه چه کسانی است؟

برای دفاع از دین باید خود را آماده کنیم؛ این دو جمله‌ی

دعای ندیع را حفظ کنیم:

فسدالابواب إلابابه

همه‌ی درها را بست؛ جز درب خانه‌ی علی

...

أين باب الله الذي منه يؤتي:

کجاست آن درگاه الهی که از آن جا (به خدا) راه است.

چند کتاب برای مطالعه پیشتر:

کتاب‌های اصلی:

- تفسیر امام حسن عسگری علیه السلام، ص ۱۷.
- بحار الانوار، ج ۳۹، ص ۲۲.

و کتاب‌های:

- الماس هستی، ص ۷ / درسنامه‌ی ایام غدیریه، ص ۱۰.

درس دوم

بخشتر

انگذتند

۲۴ ذی حجه

آیه‌ی ولایت (خاتم بخشی)

خیلی وقت نبود که عبدالله بن سلام، مسلمان شده بود. او و چند نفر از دوستانش تا همین چند ماه پیش یهودی بودند. خیلی دوست داشت دین اسلام را خوب بشناسد. از عالمان یهود شنیده بود که همه‌ی پیامبران جانشین خود را به مردم معرفی می‌کردند؛ جانشینی که خدا او را به این مقام بر می‌گزید. مثلاً حضرت موسی ملکه‌ای، از طرف خدا، یوشع نبی را به جانشینی خود معرفی کرد.

از وقتی که مسلمان شده، سؤالی ذهن عبدالله را مشغول کرده بود. می‌خواست بداند جانشین پیامبر کیست؟ واقعاً بعد از پیامبر چه می‌شود؟ عبدالله نزد پیامبر رفت تا پاسخ سؤالش را بگیرد. پیامبر لبخندی زد و فرمود: همین الان جبرئیل برای من آیه‌ای آورد؛ خداوند فرموده است:

إِنَّمَا وَلِيْكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيَؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ. وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهُ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا. فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِيُونَ.

تنها و تنها سرپرست شما خدا و پیامبر و کسانی هستند که در حال رکوع نماز صدقه می‌دهند و هر کس خدا و پیامبر و اهل ایمان (امامان) را دوست داشته باشد و پیروی کند؛ قطعاً این گروه خدایی (بر دیگران) پیروز خواهد شد.

پیامبر رو به عبدالله و دوستانش کرد و فرمود: عبدالله! رهبر و سرپرست تو خدا و پیامبر و مؤمنانی هستند که تو را در برابر دشمنانت یاری می‌کنند. نشانه‌ی آنان این است: نماز می‌خوانند و در حال رکوع صدقه می‌دهند.

هر که از خدا و پیامبر و این مؤمنان پیروی کند و با دوستان آن‌ها دوستی و با دشمنان شان دشمنی کند و در سختی‌ها به خدا و ایشان روی بیاورد، خدا و اهل ایمان او را یاری می‌کنند.

عبدالله خیلی دوست داشت تا هرچه زودتر آنان را بشناسد. چه کسی ما را بر دشمنانمان پیروز خواهد کرد؟ باید می‌دید چه کسی در رکوع نمازش صدقه داده است؟

چشم پیامبر ﷺ به مرد نیازمندی افتاد که با خوشحالی از مسجد خارج می‌شد. از برق چشمانش معلوم بود که کمک خوبی گرفته است. پیامبر ﷺ فرمود: کسی به تو کمک کرده؟ مرد پاسخ داد: بله، وارد مسجد شدم و کمک خواستم، اما کسی به من کمک نکرد؛ مگر آن جوان و با دست اشاره به آقایی کرد. آن جوان در رکوع نمازش این انگشتی را به من داد و با خوشحالی انگشت را به یاران پیامبر نشان داد.

نگاه عبدالله به همان سو دوخته شده بود. نمی‌دانست چه بگوید. پیامبر ﷺ فرمود: الله اکبر؛ او سرپرست شما است؛ پس از من مولای شما علی بن ابی طالب علیه السلام است.

آرامش عجیبی تمام وجود عبدالله را گرفته بود. او آقای خودش را شناخته بود. به، چه خوب آقای!

چکیده

آیه‌ای بر پیامبر ﷺ نازل شد که سؤال یاران پیامبر ﷺ را پاسخ می‌داد. آنان می‌خواستند بدانند جانشین پیامبر ﷺ کیست؟ خداوند نشانه‌ای برای جانشین گذاشته بود. وقتی پیامبر ﷺ و یاران وارد مسجد شدند، آن نشانه را در علی علیه السلام دیدند.

نکات

- ۱- خداوند در این آیه، می‌فرماید: تنها و تنها سرپرست شما خدا است و پیامبر و مؤمنانی که در رکوع نمازشان صدقه می‌دهند. مردم وقتی این آیه را شنیدند، فهمیدند که هر کسی نمی‌تواند جانشین پیامبر ﷺ باشد و وقتی وارد مسجد شدند، به چشم خود دیدند که آیه از رهبری چه کسی خبر داده است.
- ۲- سلمان از پیامبر ﷺ پرسید که آیا این آیه درباره همهٔ مؤمنان است یا فقط درباره بعضی از آنان؟ پیامبر ﷺ فرمود: فقط دربارهٔ برخی از آن‌ها که علی ﷺ برترین آن‌ها است. کسی جز خدا حق انتخاب امام را ندارد.
- ۳- چند نفر از منافقان که این سخنان را شنیدند؛ دور هم جمع شدند و گفتند: می‌دانیم محمد ﷺ راست می‌گوید؛ اما نه از او اطاعت می‌کنیم و نه از علی ﷺ. آیه‌ای نازل شد. آیه‌ی ۸۳ سوره نحل: (نعمت خدا را می‌شناسند و او را نمی‌پذیرند و بیشترشان کافرند). قرآن دشمنان امیرالمؤمنین ﷺ را کافر می‌داند.
- ۴- از آیه‌ی ۸۳ سوره نحل مشخص می‌شود؛ امام بزرگ‌ترین نعمت الهی است.
- ۵- منافقان چهل انگشتی خریدند و در نماز صدقه دادند تا شاید آیه‌ای برای آن‌ها هم نازل شود و آن‌ها هم به این مقام برسند؛ این آیه نازل شد؛ و لا صدق و لا صلی (نه صدقه داد و نه نماز خواند).

سلام بر حضرت مهدی

پیامبر ﷺ فرمود: دوستی با حضرت علی ﷺ از همهٔ دوستی‌ها بهتر است؛ الان هم باید بدانیم؛ دوستی با امام زمان ﷺ، از هر رفاقتی بهتر است.

پیامبر ﷺ به عبدالله مژده داد که اهل ایمان با کمک و رهبری حضرت علی ﷺ پیروز خواهند شد. دین خدا به دست امام زمان ﷺ بر همهٔ دشمنان پیروز خواهد شد. پس یارش باشیم.

خودآزمایی

- ۱- از کجای آیه مشخص می‌شود که پس از خداوند پیامبر ﷺ و امامان سرپرست مردم هستند؟
- ۲- طبق سخن حضرت رسول ﷺ، برای پیروزی بر دشمنان مان به چه کسی نیاز داریم؟ الان چه کسی امام ما است؟

اگر می‌خواهیم اماممان را بهتر یاری کنیم، این آیه را حفظ کنیم:
آیه‌های ۵۵ و ۵۶ سوره مائدہ:

إِنَّمَا وَلِكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا - الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ، وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا - فَإِنَّ جَزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ.

تنها و تنها سرپرست شما خدا و پیامبرش هستند و کسانی که در حال رکوع نماز صدقه می‌دهند و هر کس خدا و پیامبر و اهل ایمان (امامان) را دوست داشته باشد و پیروی کند؛ قطعاً این گروه خدایی (بر دیگران) پیروز خواهد شد.

چند کتاب برای مطالعه پیشتر:

کتاب اصلی:

- تفسیر امام حسن عسگری طیلله، ص ۴۶۰.

و کتابهای:

- الماس هستی، ص ۹۱ / درسنامه‌ی ایام غدیریه، ص ۸۸.

- ۱۵ روز با غدیر، ص ۵۶.

حضرت زهرا علیها السلام از این که فرزندانش امام حسن و امام حسین علیهم السلام را در بستر بیماری می دید، خیلی ناراحت بود. همه نگران بودند. پیامبر صلوات الله علیه و آله و سلم و چند نفر از اهالی مدینه به عیادت امام حسن و امام حسین علیهم السلام آمدند. پیامبر صلوات الله علیه و آله و سلم به حضرت علی پیشنهاد داد برای شفای بچه ها روزه بگیرند. قرار شد اگر حال بچه ها خوب شد، سه روز روزه بگیرند. خدا نذر امیر المؤمنین علیه السلام و حضرت زهرا علیها السلام را قبول کرد. حال امام حسن و امام حسین علیهم السلام خوب شده بود. حالا وقت آن بود که به قرارشان عمل کنند.

روز اولی بود که بچه ها هم همراه پدر و مادرشان روزه می گرفتند؛ فضه، خادم خانه هم همراه آن ها روزه گرفت. برای افطار حضرت علی علیها السلام از یکی همسایه ها مقداری جو گرفت و قرار شد در برابر آن حضرت زهرا علیها السلام مقداری پشم برای آن همسایه نخ کند.

حضرت زهرا علیها السلام مقداری از جوها را آرد کرد و چند تا نان برای افطاری پخت. بعد از نماز همه دور سفره ای افطار نشستند؛ سفره بسیار ساده بود. چند تا نان تازه و یک ظرف آب. هنوز دست به نان ها نبرده بودند که در به صدا درآمد. صدایی از پشت در به گوش می رسید؛ اهل بیت رسول خدا! مسکینی هستم؛ به من کمک کنید.

نگاه همه به نان ها افتاد. نان ها را جمع می کنند و برای مسکین می بردند. روز دوم موقع افطار باز در به صدا درمی آید. این بار یتیمی بود که در را می کویید و کمک می خواست. ظاهرآ روزه داران باید شب دوم هم با آب افطار کنند.

روز سوم در حالی روزه می گیرند که دو روز اهل خانه غذایی جز آب نخورده بودند. در خانه ای علی علیها السلام باز به صدا در می آید. صدا، صدای اسیری است که از اهل خانه غذا می خواست. قرار نیست کسی از در این خانه نالمید برگردد. شب سوم هم نان ها را جمع می کنند. چشمان اسیر گرسنه از خوشحالی برق می زند. اهل خانه شب سوم هم گرسنه می خوابند...

صبح می شود؛ در خانه چیزی برای خوردن نیست. کسی در را به آرامی می کوبد. پیامبر صلوات الله علیه و آله و سلم به دیدار اهل خانه آمده است. علی علیها السلام این که چیزی برای پذیرایی نیست، ناراحت است. بچه ها تا پیامبر صلوات الله علیه و آله و سلم را می بینند، به سوی پدر بزرگ می دونند. پیامبر صلوات الله علیه و آله و سلم با مهربانی آن ها را به آغوش می گیرد.

۲۵ ذی‌حجہ

درس سوم

غذایی از بهشت برای خانواده‌ای بیشتر

از رنگ و روی امام حسن و امام حسین علیهم السلام معلوم است که خیلی گرسنه‌اند. اشک از چشمان پیامبر ﷺ سرازیرمی‌شود. حضرت زهرا علیها السلام به عبادت ایستاده است. ظاهراً از خدا می‌خواهد تا شرمنده‌ی پیامبر ﷺ نشوند.

جبئیل از آسمان نزد پیامبر ﷺ می‌آید و سوره‌ی «انسان» را می‌خواند. او برای اهل خانه ظرف غذایی از بهشت آورده است. جبئیل لبخند را مهمان لبان حضرت علی علیها السلام و حضرت زهرا علیها السلام می‌کند.

نکات

- ۱- از خود گذشتگی و بخشش، اخلاق همیشگی اهل بیت علیهم السلام است. آن‌ها کسی را نامید بر نمی‌گردانند.
- ۲- در سوره «انسان» خداوند از بهشتی بودن حضرت زهرا علیها السلام و اهل بیت علیهم السلام خبر داده است؛ پس اهل بیت علیهم السلام در پیروی از امامشان اشتباه نکرده‌اند؛ باید دید حضرت زهرا علیها السلام پس از پیامبر ﷺ چه کسی را امام می‌دانستند؟ علی علیها السلام یا دیگران را؟
- ۳- فضه برای سلامتی امام حسن و امام حسین علیهم السلام از ۲۳ تا ۲۵ ذی‌الحجه سه روزه گرفت. چه خوب است ما هم برای سلامتی امام زمان مان این روزها روزه بگیریم.
- ۴- کمک اهل بیت علیهم السلام به دیگران تنها برای خشنودی خدا است و بی‌منت. خداوند دستور به همراهی با کسانی داده است که همواره برای رضای خدا قدم برمی‌دارند.

سلام بر حضرت مهدی

اگر یک روز آب شهر قطع شود، مردم سرگردان و نگران درپی آب می‌روند تا مشکل قطعی آب حل شود. اگر وسیله‌ای گم کنیم، مدت‌ها برای یافتنش می‌گردیم. اما سالها است که اماممان غائب است و به فکر ظهورش نیستیم. اگر با خود خلوت کنیم، می‌بینیم: ما هم شبیه آن نیازمند هستیم. ما تشنه هستیم؛ تشنه‌ی امام.

چون دست نوازشگرش را بر سرمان حس نمی‌کنیم و امام، این پدر مهربان‌مان را نمی‌بینیم، یتیم هستیم و محتاج نگاه پدر. خود را که در بند گناه می‌بینیم، می‌فهمیم اسیر شیطان شده‌ایم و سخت محتاج یک نفر که آزادمان کند.

بایاید برویم در خانه‌ی امام زمان‌مان را بکوییم و بگوییم: مسکینیم و یتیم و اسیر.

او کسی را نا امید بر نمی‌گرداند.

چکیده

امیرالمؤمنین، حضرت زهرا و امام حسن و امام حسین سه روزه گرفتند و هر سه روز افطاری‌شان را به نیازمندان بخشیدند. جبرئیل برای آنان غذایی از بهشت آورد و از سوی خداوند سوره‌ی «هل أتی» (انسان) را بر پیامبر نازل کرد. این سوره پس از تعریف اهل بیت پیامبر ، آنان را اهل رستگاری و بهشت دانسته است.

خودآزمایی

- ۱- علت نزول سوره‌ی «هل آتی» (انسان) چه بود؟
- ۲- از مطالب این سوره چگونه به باطل بودن راه دشمنان پی‌می‌بریم؟
- ۳- از روزه گرفتن فضه چه می‌آموزیم؟

چند کتاب برای مطالعه پیشتر:

- کتاب اصلی:
- تفسیر علی بن ابراهیم قمی؛ ج ۲؛ ص ۳۹۸.
- و کتاب‌های:
- ۱۵- روز با غدیر، ص ۵۶ / درس‌نامه ایام غدیریه، ص ۱۱۴.
  - ۱۶- الماس هستی، ص ۱۱۷.

سری به کتاب خدا بزیم و سوره «هل آتی» (انسان) را بخوانیم؛ خدا چه زیبا این کار نیک را به تصویر کشیده است!

إِنَّ الْأَكْرَارَ يَسْتَرُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزاجُهَا كَافُورًا (۵)

نیکوکاران از نوشیدنی‌های خوشبوی بهشتی می‌نوشند.

عَيْنَنَا يَسْرُبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُمْجَرُو هَمَا تَقْبِيرًا (۶)

از چشممه‌ای که هرجا بندگان خاص خدا بخواهند، جاری‌اش می‌کنند

يُوْفُونَ بِالثَّنَرِ وَ يَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرًّا مُّسْتَطِيرًا (۷)

آنان که به ندرشان وفا می‌کنند و از روزی که عذابی گسترده دارد، می‌ترسند.

وَ يَعْلَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُمَّيْرٍ مُشْكِنَةً وَ يَتَمَّا وَ أَسِيرًا (۸)

و به خاطر دوستی خدا به مسکین و یتیم و اسیر غذا می‌دهند

إِنَّمَا تُطْعَمُكُمْ لَوْجُوهُ اللَّهِ لَا تُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَ لَا شُكُورًا (۹)

و می‌گویند که ما فقط برای خشنودی خدا به شما غذا می‌دهیم و از شما هیچ پاداش و تشکری نمی‌خواهیم.

...

مدرسه غدیر

درسنامه‌ی ایام غدیریه

گروه پژوهش ستاد احیای ایام امامت و ولایت
(غدیریه)

مشخصات نشر: قم، عطر عترت، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری

شابک:

موضوع: غدیر خم

مدرسه غدیر، درسنامه‌ی دانش آموزی ایام غدیریه
واحد پژوهش ستاد احیای ایام امامت و ولایت
(غدیریه)

چاپ نخست: غدیر ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰۰۱ نسخه

قیمت:

مرکز پخش: ۰۹۱۳۰۰۹۳۰۰۲

درس چهارم جایگاهی مانند هارون پیامبر

۱۸ ذی حجه

سپاه مسلمانان آماده‌ی رفتن به نبرد تبوک بود. پیامبر اعظم ﷺ، حضرت علیؑ را به عنوان جانشین خود در مدینه گذاشت. سپاه آرام آرام از شهر خارج می‌شد. اشک در چشمان علیؑ حلقه زده بود. این نخستین باری بود که حضرت علیؑ به همراه سپاه نمی‌رفت.

رسول خدا ﷺ از تصمیم منافقان آگاه بود. آن‌ها قصد داشتند که از نبود پیامبر ﷺ و علیؑ سوء استفاده کنند و مدینه را به آشوب بکشنند. برای همین پیامبر ﷺ با جانشین ساختن حضرت علیؑ توطئه‌ی آن‌ها را نقش بر آب کرده بود. منافقان که از این کار پیامبر ﷺ بسیار خشمگین بودند، شروع به شایعه پراکنی کردند که پیامبر ﷺ حضرت علیؑ را دوست نداشته و او را همراه خود نبرده است.

هنوز پیامبر ﷺ از شهر دور نشده بودند که حضرت علیؑ خود را به پیامبر ﷺ رساند و موضوع را به رسول خدا ﷺ گفت. پیامبر ﷺ فرمود: ای علی! تو برای من مانند هارون برای موسی هستی. جز آن که قرار نیست پس از من پیامبری باشد.

حضرت رسول ﷺ به مناسبت‌های مختلف بارها این سخن را فرمودند که جایگاه علیؑ برای من مانند هارون است برای موسی ﷺ؛ یعنی که او جانشین من است. جز آن که پیامبری پس از من نیست.

نکات

- ۱- هارون برادر موسی ﷺ بود؛ پیامبر ﷺ، حضرت علی ؑ را بارها برادر خود خوانده بود.
- ۲- هارون پیامبر خدا بود. پیامبر ﷺ فرمود: علی مانند هارون است؛ اما قرار نیست بعد از من پیامبری باشد. یعنی اگر قرار بود بعد از حضرت محمد ﷺ پیامبری باشد؛ آن فرد علی ؑ بود.
- ۳- علی ؑ مانند هارون معصوم است؛ یعنی هیچ اشتباهی ندارند.
- ۴- بنی اسرائیل با پیروی نکردن از حضرت هارون ؑ گمراه شدند و از دین خدا خارج شدند؛ پیروی نکردن از حضرت علی ؑ انسان را گمراه و بی دین می کند..
- ۵- حضرت موسی ؑ از خدا خواست که هارون ؑ را در رسالتش شریک گردداند، خدا هم این خواسته‌ی او را پذیرفت. پیامبر اکرم ﷺ، به دستور الهی، علی ؑ را شریک و وزیر و جانشین خود معرفی کرد.

سلام بر حضرت مهدی

به دلیل پیروی نکردن از حضرت علی علی‌الله‌آمید انحرافی بزرگ در دین ایجاد شد؛ دشمنان علی علی‌الله‌آمید نگذاشتند مردم زیبایی‌های دین خدا را ببینند. این جایگاه بلند امیرالمؤمنین علی‌الله‌آمید را همه‌ی امامان دارند. امام زمان علی‌الله‌آمید در عصر ظهور زیبایی دین خدا را به انسان‌ها نشان خواهد داد. امام زمان علی‌الله‌آمید هم مانند علی علی‌الله‌آمید جانشین رسول خدا و امام و معصوم است.

چکیده

پیامبر اسلام علی‌الله‌آمید برای خنثی کردن نقشه‌ی منافقان حضرت علی علی‌الله‌آمید را جانشین خود در مدینه نمود. شایعه‌ی منافقان زمینه‌ای شد تا بار دیگر پیامبر علی‌الله‌آمید، جایگاه بلند امیرالمؤمنین علی‌الله‌آمید را بیان کنند. پیامبر علی‌الله‌آمید فرمود جایگاه علی علی‌الله‌آمید برای من مانند هارون است برای موسی. و این به معنای جانشینی، پاک و معصوم بودن حضرت علی علی‌الله‌آمید است

خودآزمایی

- ۱- چند شباهت حضرت علی علی‌الله و حضرت هارون علی‌الله را بگویید.
- ۲- چند جایگاه دیگر که برای حضرت علی علی‌الله ثابت می‌شود را بیان کنید.
- ۳- پیروی نکردن از هارون علی‌الله چه نتیجه‌ای برای بنی اسرائیل داشت؟

نام این روایت پیامبر ﷺ «حدیث منزلت» است؛ آن را به خاطر بسپیریم.

يا على! أنت مثى بمنزلة هارون من موسى إلا أنه
لأنبىء بعدي

اى على! تو برای من مانند هارون برای موسی هستی.
جزآن که قرار نیست پس از من پیامبری باشد.

چند کتاب برای مطالعه بیشتر:

کتاب‌های اصلی:

- اصول کافی، ج ۱، ص ۲۹۳.
- احتجاج طبرسی، ج ۱، ص ۷۳.

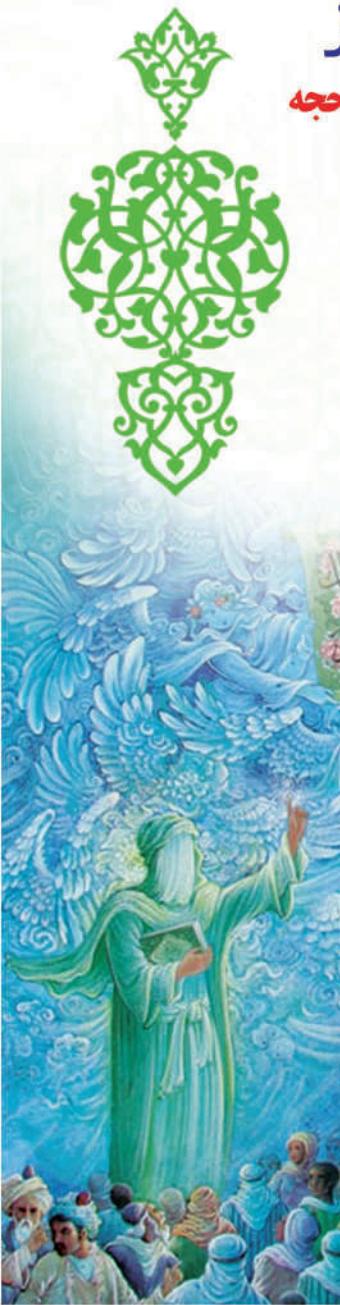
و کتاب‌های:

- الماس هستی، ص ۶۴
- درسنامه‌ی غدیریه، ص ۷۵

درس پنجم پیامی تند و تیز

اُذی حجه

یک سال از پیروزی مسلمانان بر مشرکان لجوج مکه می‌گذشت. مشرکان مکه تا پیش از این بارها با مسلمانان جنگیده بودند. جبرئیل علیه السلام بر پیامبر ﷺ نازل شد و سوره برائت را برای حضرت رسول ﷺ آورد. نام این سوره را برائت گذاشتند، چون اعلام برائت، یعنی بیزاری خدا و پیامبر ﷺ از مشرکان بود. پیام الهی این بود که مشرکان مکه باید بین این دو راه یکی را برگزینند؛ یا مسلمان شوند و یا از مکه خارج شوند. خداوند دستور کشتن مشرکان را پس از یک مهلت ۴ ماهه داده بود. غیر از علی هیچ کس حاضر به رساندن این پیام تند به مشرکان نبود. اما این کار برای علی علیه السلام خیلی خطناک بود، چون همهی مشرکان با او دشمنی داشتند. اما یک نفر از اصحاب بود که مشرکان مکه با او خوب بودند؛ چون در هیچ جنگی به مشرکان صدمه نزده بود و با مشرکان دوست بود. اصحاب پیشنهاد دادند او برای این کار برود تا خطری برایش نباشد. پیامبر ﷺ او را فراخواند و پیام را به او داد. مرد هنوز خیلی از مدینه دور نشده بود که جبرئیل نزد رسول خدا ﷺ آمد و گفت: ای محمد! تنها باید خودت یا کسی از تو و مثل خودت این پیام را به مشرکان برساند. پیامبر ﷺ علی علیه السلام را مأمور رساندن این پیام کرد. علی علیه السلام سریعاً خود را به آن مرد رساند و فرمود: پیامبر ﷺ فرموده

است که این کار تو نیست و رساندن این آیات را به من سپرده است. علی ﷺ به سوی مکه به راه افتاد. علی ﷺ در حالی وارد مکه شد که مشرکان مکه به شدت از مسلمانان عصبانی بودند. علی ﷺ فرمود: مشرکان اگر می‌توانستند، دلشان می‌خواست مرا قطعه قطعه کنند و هر تکه‌ای از مرا بر کوهی بگذارند. همه مرا تهدید به مرگ می‌گردند.

علی ﷺ شجاعت تمام در میان مشرکان ایستاد و دستور خداوند را برایشان خواند. ایشان روزی چند بار در جمع مشرکان حاضر می‌شد و آیات سوره‌ی برائت را می‌خواند. امیرالمؤمنین ﷺ پس از انجام فرمان پیامبر ﷺ به مدینه بازگشت. رسول خدا ﷺ از این که حضرت علی ﷺ سالم برگشته بود، خیلی خوشحال شد. اما این انتخاب الهی علی ﷺ برای این مأموریت مهم، بر خیلی‌ها ناگوار آمده بود.

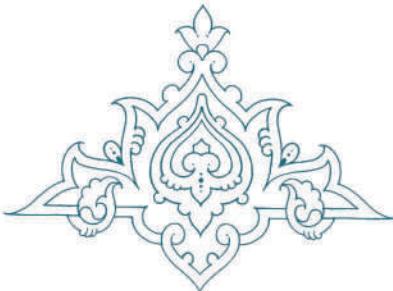
نکات

۱- پیامبر ﷺ در صحنه‌های مختلف، در پی این بودند که مردم بفهمند امامت و رهبری شایستگی می‌خواهد. مثلاً برای فتح خیر فرماندهی سپاه را به افراد مختلف سپرده و همه ناکام برگشتند. سپس پرچم فرماندهی را به علی ﷺ دادند و ایشان قلعه را فتح کردند. این زمینه‌چینی‌های حضرت رسول ﷺ برای نشان دادن شایستگی‌های بی‌نظیر علی ﷺ بود. رساندن سوره‌ی برائت کسی را می‌خواست که جز خدا از کسی نترسد.

۲- فرستاده شدن امیرالمؤمنین ﷺ پس از سخن جبرئیل نشان می‌دهد که در میان اصحاب تنها علی ﷺ شایسته‌ی رساندن پیام بود. هم برکنار شدن نفر اول به امر خدا بود و هم انتخاب حضرت علی ﷺ.

۳- کسی که حتی شایستگی رساندن یک پیام از رسالت‌های پیامبر ﷺ را ندارد، شایستگی رهبری دین و مردم را هم نخواهد داشت.

۴- کسی می‌تواند بیزاری خدا از مشرکان را اعلام کند که خودش ذره‌ای شرک نداشته باشد. کسی که با مشرکان دوست نباشد. کسی که پاک و معصوم باشد. پس حضرت علی ﷺ معصوم است و ذره‌ای ناپاکی ندارد.

سلام بر حضرت مهدی

خدا خواسته بود کعبه از مشرکان پاک شود؛ روزی امام زمان عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ در مکه ظهر خواهد کرد و ندا می‌دهد که «بقية الله براى شما بهتر است؛ اگر اهل ایمان باشید». او که در شجاعت مانند پدرش حضرت علی عَلَيْهِ السَّلَامُ است؛ قیام می‌کند و شرک و ناپاکی را از روی زمین می‌شوید. بسیاری از مردم جهان تا شایستگی‌های امام را می‌بینند، به او می‌پیوندند و او را در نابودی شرک یاری می‌دهند.

چکیده

خداآوند سوره‌ی برائت را بر پیامبر ﷺ نازل کرد. یک نفر می‌بایست این پیام را به مشرکان مکه برساند. ابتدا قرار شد یکی از اصحاب برای این کار برود؛ اما به وحی الهی او از این کار برکنار شد و حضرت علی عَلَيْهِ السَّلَامُ مأمور رساندن این پیام شد.

خودآزمایی

- ۱- چرا پیامبر ﷺ مأمور رساندن پیام را عوض کرد؟
- ۲- علی ﷺ این پیام را در چه شرایطی به مشرکان رساند؟
- ۳- این انتخاب الهی نشان دهنده‌ی چیست؟

چند کتاب برای مطالعه بیشتر:

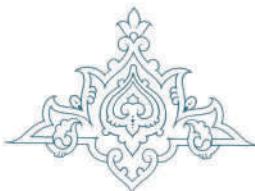

کتاب اصلی:

- تفسیر فرات کوفی، ص ۱۶۱.

و کتاب:

- درسنامه‌ی ایام غدیریه، ص ۱۸.

حیف است اگر وحی الهی درباره‌ی اماممان
را حفظ نکنیم.

یا محمد! انه لا يؤدّي عنك إلا أنت أو رجل منك
ای محمد! تنها خودت یا کسی از تو و مانند خودت
باید این پیام را به مشرکان برساند..

درس ششم پاک پاک ۲۴ ذی الحجه

گویی تمام مهربانی‌ها یک‌جا در دل او قرار گرفته است. آن‌قدر برای دیگران دل می‌سوزاند که خدا به او فرمود: من از تو نخواسته‌ام خود را به سختی بیندازی و به مسلمانان فرمود: آن‌چه که شما را به رنج می‌اندازد، بر پیامبر ﷺ سخت و سنگین است، او نگران شماست؛ او با اهل ایمان پرمه‌ر و مهربان است.

پیامبر ﷺ برای تک‌تک مشکلات مردمش فکر می‌کرد و راهی پیش پایشان می‌گذاشت. او حتی به فکر حیوانات هم بود و سفارش آن‌ها را به صاحبانشان می‌کرد. مگر می‌شود پیامبر ﷺ برای روزهای پس از خود فکری نکرده باشد و مردم را در دستان شیطان رها کرده باشد. او بیش از هر کسی نگران مردمی بود که با تحمل دشواری‌های فراوان با خدا آشنایشان کرده بود. با خود می‌گفت: مبادا پس از من گمراه شوند و به گذشته‌های سیاهشان بازگردند. پیامبر ﷺ به همین خاطر بارها فرمان الهی درباره‌ی جانشین خود را به گوش یاران رسانده بود.

حضرت به هر بهانه‌ای به یارانش می‌آموخت که جانشین من باید چه شایستگی‌هایی داشته باشد. در جریان «بستن درهای مسجد» برتری هاش را، در خیر و أحد و ... توان بی‌نظیرش را و در بیان آیه‌ی تطهیر پاکی جانشین را از هر گناه و اشتباهی به همه نشان داد.

پاک و بی‌اشتباه بودن جانشین آن‌قدر برای پیامبر ﷺ مهم بود که بارها و بارها آیه‌ی تطهیر را برای مردم می‌خواند. اهل بیت را هم معروفی کرده بود. حتی تا چند ماه هر روز جلوی درب خانه‌ی فاطمه سلام الله علیها می‌ایستاد و این آیه را می‌خواند. آیه این بود:

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ يُطَهِّرُكُمْ تَطْهِيرًا
قطع‌ا خداوند این‌گونه خواسته است که هر گونه آلودگی و ناپاکی را از شما اهل بیت دور کند و شما را پاک‌پاک گرداند.

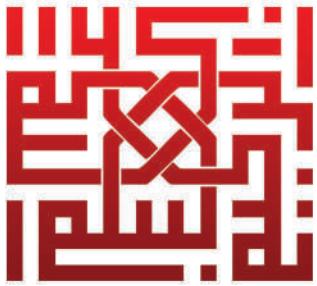

خدا فرموده بود که اهل بیت پیامبر ﷺ پاک پاک هستند؛ یعنی معصوم هستند. مردم اهل بیت پیامبر ﷺ را می‌شناختند. علی، فاطمه، حسن و حسین علیهم السلام. پیامبر ﷺ مرتب مردم را به دوستی و پیروی این خانواده سفارش می‌کرد؛ به این امید که با این دوستی از آسودگی و گناه پاک شوند.

بُنَكَاتْ

- ۱- این آیه نشانگر برتری اهل بیت علیهم السلام بر همه انسان‌ها است؛ زیرا خداوند فقط آنان را به این پاکی بی‌نظیر ستوده است، حتی سایر بستگان پیامبر ﷺ هم در این جمع به شمار نمی‌آیند.
- ۲- آیه نشان می‌دهد که اهل بیت علیهم السلام هیچ اشتباه و آسودگی ندارند؛ حتی شک و فراموشی هم ندارند.
- ۳- جانشین پیامبر ﷺ نباید هیچ اشتباه و خطای داشته باشد؛ و الا مردم به او اعتماد نمی‌کنند. مردم نیز با اشتباهات او گمراه می‌شوند. پس کسانی که اهل گناه و خطابودند، شایسته‌ی جانشینی پیامبر ﷺ نبودند.
- ۴- معصوم بودن برای امامت و جانشینی لازم است؛ تنها ۱۲ امام شیعه که از اهل بیت پیامبر ﷺ هستند، این شایستگی را دارند.
- ۵- خداوند می‌فرماید: که تنها پاکان قرآن را درک می‌کنند و می‌فهمند؛ پس تنها کسانی که به معنای عمیق و صحیح قرآن می‌رسند، اهل بیت علیهم السلام هستند که خدا آنان را پاک پاک قرار داده است.
- ۶- خداوند در قرآن به حضرت ابراهیم ﷺ فرمود که مقام امامت به ظالمان نمی‌رسد، پس کسی که حتی یک گناه کرده باشد، شایستگی امامت را ندارد.
- ۷- اگر می‌خواهیم از گناه پاک شویم، باید در دوستی و پیروی مان از اهل بیت محکم و استوار باشیم.

اللهم صل على محمد و آل محمد و عجل فرجهم

السلام عليك يا أمير المؤمنين

تقديم به بزرگبانوی آسمان و زمین،
شهید راه ولایت، حضرت زهرا سلام الله عليها

سلام بر حضرت مهدی

امام زمان ع در مهریانی و دلسوزی به ما مانند پیامبر ص است. او به فکر ما است؛ از این که مبادا گناه ما را آلوده کند و شیطان و منافقان زمان گمراهمان کنند نگران است؛ برای در امان ماندن از هجوم کشیفی‌ها باید به او پناه ببریم، او از اهل بیت پیامبر ص است و معصوم و پاک و دوستمان دارد؛ اگر صدایش بزنیم دست ما را هم می‌گیرد.

اَمْبَارِيَّا لِلَّهِ اَكْبَرُ اَلْحَمْدُ لِلَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَلَظُهُرُ الْكَرَمِ

چکیده

آن قدر پاک و معصوم بودن جانشین پیامبر ص مهم است که پیامبر ص بارها و بارها آن را یادآوری کرده‌اند. به فرموده‌ی قرآن تنها اهل بیت پیامبر هستند که از هر خطا و اشتباه و گناه پاک و معصوم هستند.

خودآزمایی

- ۱- چرا معصوم بودن برای جانشین پیامبر ﷺ لازم است؟
- ۲- به فرموده‌ی قرآن خداوند چه کسانی را از هر گناه و کشیفی پاک ساخته است؟
- ۳- چه کسانی توان فهم صحیح و عمیق قرآن را دارند؟
- ۴- راه پاک شدن ما از گناه چیست؟

چند کتاب برای مطالعه بیشتر:

کتاب اصلی:

- تفسیر علی بن ابراهیم قمی، ج ۲، ص ۶۷.
- و کتاب:
- درسنامه ایام غدیریه، ص ۱۰۳.

این آیه نشان‌دهنده‌ی پاکی و معصوم بودن اهل بیت ﷺ است؛ آنرا به خاطر بسپاریم.

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيذْهَبَ عَنْكُمُ الرِّجْسُ أَهْلُ الْبَيْتِ وَ

يُطَهِّرُكُمْ تَطْهِيرًا. (سوره احزاب، آیه ۳۳)

قطعاً خداوند این گونه خواسته است که هرگونه آلودگی و ناپاکی را از شما اهل بیت دور کند و شما را پاک پاک گرداند.

درس هفتم فرش آسمانی

۲۱ ذی حجه

جاپر می‌گوید من و سلمان در مسجد، کنار رسول خدا ﷺ بودیم. پیامبر ﷺ به سلمان فرمود: ای سلمان برو و به مولایت علی ﷺ بگو به مسجد بباید که کار مهمی پیش آمده است. سلمان برای دعوت از حضرت علی ؑ به منزل ایشان رفت. وقتی به مسجد برگشت، رسول خدا ﷺ برخاست و با علی ؑ به صحبت نشست. نمی‌دانستیم پیامبر ﷺ به علی ؑ چه می‌گوید، فقط می‌دیدیم که مروارید عرق پیشانی ایشان را گرفته است و مدام لا اله إلا الله می‌گویند. رسول خدا ﷺ از من خواست که دنبال ابوبکر و عمر و عبدالرحمن بروم. سریع برخاستم و آن‌ها را با خود به مسجد آوردم. پیامبر ﷺ از سلمان خواست به منزل ایشان برود و فرش خیبری را بیاورد. سلمان فرش را آورد و در مقابل پیامبر ﷺ گشود. پیامبر ﷺ به ابوبکر و عمر و عبدالرحمن فرمود: در سه گوشی فرش بنشینید. به سلمان هم سخنی فرمود و از او خواست در گوشی چهارم بنشینند. به حضرت علی ؑ فرمود: در وسط فرش بنشین و آن‌چه به تو آموختم بگو؛ که اگر به کوه فرمان دهی به حرکت می‌افتد.

علی ﷺ ذکری زیر لب گفت. به یکباره فرش تکانی خورد و بلند شد. سلمان می‌گوید هنوز چیزی نگذشته بود که خود را بالای کوهی دیدیم و بر لبهی غار کهف. به سه نفری که در سه گوشه نشسته بودند گفتم: رسول خدا ﷺ فرموده اند به در غار برویم و اصحاب کهف را صدا بزنیم. نفر اول برخاست و با صدایی بلند آنان را صدا زد؛ اما جوابی نیامد. نفر دوم هم جوابی نگرفت. سومی تا آن جا که می‌توانست فریاد زد؛ اما باز هم پاسخی نیامد. من هم با صدایی بلند آنان را صدا زدم و جوابی نگرفتم. سپس به حضرت علی ﷺ عرض کردم: شما بلند شو و آنان را صدا بزن. امیرالمؤمنین ﷺ برخاست و با صدایی آرام آنان را صدا زد. ناگهان سنگ در غار کنار رفت. به داخل غار نگاه کردیم؛ نور شدیدی چشمانمان را زد. آن سه تن پرسیدند که این‌ها کیستند؟ گفتم این غاری است که خداوند در قرآن از آن گفته و این‌ها همان مؤمنان (اصحاب کهف) هستند. امیرالمؤمنین ﷺ دوباره به آن‌ها سلام کرد؛ همگی شان پاسخ دادند: سلام و رحمت و برکات خدا بر تو و بر محمد رسول خدا ﷺ خاتم پیامبران. ما تنها اجازه داریم، به جانشین پیامبر ﷺ سلام دهیم. سلام ما را به پیامبر ﷺ برسانید و بگویید که ما به پیامبری ایشان و جانشینی شما شهادت می‌دهیم و این که شما مولا و صاحب ما هستی. تا این صحنه را دیدیم؛ همگی سر مولا را بوسیدیم و با ایشان بیعت کردیم و به روی فرش بازگشیم. دوباره حضرت کلماتی فرمود و فرش از زمین بلند شد. هنوز زمانی نگذشته بود که خود را جلوی در مسجد دیدیم. رسول خدا ﷺ به سمت ما آمدند و پرسیدند چه دیدید؟ همه گفتند: ما هم به آن چه اصحاب کهف شهادت دادند، شهادت می‌دهیم و ایمان داریم. پیامبر ﷺ خدا را شکر کرد و فرمود: مباداً بعداً بگویید ما را جادو کردند. اگر به این پیمانتان وفادار باشید، هدایت می‌یابید و إلا به اختلاف می‌افتد. سپس فرمود: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَئِكُمْ أَمْرٌ مُنْكَرٌ (ای ایهـا الـذـینـ آمـنـوا أـطـیـعـوا اللـهـ وـأـطـیـعـوا الرـسـوـلـ وـأـولـئـکـمـ أـمـرـ مـنـکـرـ) (ای اهل ایمان! از خدا و رسول الله ﷺ و صاحبان امر، یعنی علی ﷺ اطاعت کنید).

هر کس آن چه را دیده است مخفی کند، به دوران کافری خویش برگشته است.

پنکات

- ۱- اصحاب کهف تنها اجازه‌ی صحبت با وصی و جانشین رسول الله ﷺ داشتند و فقط با حضرت علی علیه السلام سخن گفتند؛ یعنی از آن جمع تنها امیرالمؤمنین علیه السلام جانشین آن حضرت هستند.
- ۲- خداوند به امام توانایی‌هایی داده است که دیگران از آن بهره‌ای ندارند.
- ۳- برخی حتی با دیدن معجزات آشکار هم مسیر هدایت را نپیمودند، برای هدایت شدن، آگاهی کافی نیست؛ ایمان قلبی و عمل لازم است.
- ۴- منافقان وقتی دیدند، در برابر این معجزه‌ی آشکار بهانه‌ای ندارند؛ به روش مشرکان مکه آن را سحر و جادو معرفی کردند و پیامبر ﷺ و علی علیه السلام را جادوگر خواندند.
- ۵- در این جریان، آیه‌ی «ولی الامر» نازل شد؛ یعنی سرپرست و امام مؤمنان پس از پیامبر ﷺ حضرت علی علیه السلام است.

چکیده

به فرمان پیامبر ﷺ در معجزه‌ای روشن و آشکار، چند نفر از اصحاب به همراه علی علیه السلام بر فرشی نشستند. در این جریان فرش به دستور امیرالمؤمنین علیه السلام به پرواز درآمد و اصحاب را به غار اصحاب کهف رساند. اصحاب کهف زنده شدند و بر امیرالمؤمنین علیه السلام دادند و به امامت ایشان اعتراف کردند. پس از بازگشت با ایشان به عنوان جانشین بیعت کردند.

خودآزمایی

- ۱- چرا اصحاب کهف تنها پاسخ علی ﷺ را دادند؟
- ۲- اصحاب کهف به چیزی شهادت دادند؟
- ۳- آیه‌ی «اولی الامر» اطاعت از چه کسانی را واجب دانسته است؟

چند کتاب برای مطالعه پیشتر:

- کتاب اصلی: بحار الأنوار، ج ۳۹، ص ۱۳۸.
- و کتاب:
- درسنامه‌ی ایام غدیریه، ص ۱۰۸.

این آیه، یکی از دلایل واجب بودن اطاعت امامان است؛ آن را از خاطر نبریم.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَئِكُمْ مِنْ كُمْ.

ای اهل ایمان! از خدا و رسول الله ﷺ و صاحبان امر، یعنی علی ﷺ اطاعت کنید.

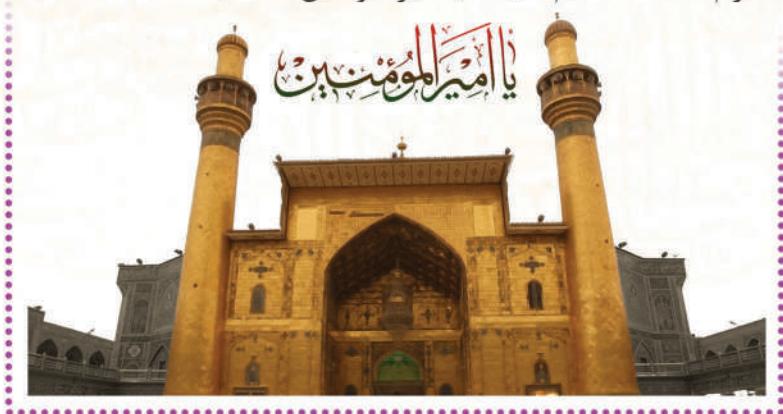
درس هشتم

نامی از آسمان برای حضرت علی (امیر المؤمنین) ۱۳ ذیحجه

پس از آن که مردم حضرت علی علیه السلام را تنها گذاشتند و با فرد دیگری بیعت کردند، بریده به منزل یکی از دوستانش رفت و گفت: دیدی چگونه مردم سخن پیامبر ﷺ را کنار گذاشتند؛ گویی آن را فراموش کردند. جریان چه بوده که این گونه بریده را شگفتزده کرده است؟ پیامبر ﷺ با جمعی از مسلمانان نشسته بودند. پیامبر رو به اصحاب کردند و یکی از آنان خواستند که جلو بیاید و به حضرت علی علیه السلام این گونه سلام بدهند: «السلام عليك يا أمير المؤمنين» تا یک جور بیعت باشد با علی . از نفر اول خواستند جلو بیاید، او با اکراه بلند شد و جلو آمد. رو به پیامبر ﷺ کرد و گفت: این سخن تو است یا از طرف خدا است؟ پیامبر ﷺ فرمود: این دستور از طرف خداوند و رسول او است. سرش را مغورانه چرخاند و جوری که انگار به جایی نگاه نمی کند گفت: «السلام عليك يا أمير المؤمنين».

نفر دوم سریع بلند شد و جلو آمد و با لحن بدی رو به پیامبر ﷺ گفت: این حرف خودت است یا حرف خدا؟ پیامبر فرمود: این سخن خدا و رسولش است. نفر دوم هم با لحنی که نشان ناراحتی اش بود، گفت: «السلام عليك يا أمير المؤمنين». نفر سوم مقداد بود، برخاست و بدون آن که اعتراضی کند رو به حضرت علی علیه السلام کرد و با احترام گفت: «السلام عليك يا أمير المؤمنين».

يا أمير المؤمنين

پس از مقداد، سلمان و ابوذر و حَدِيْفه که از یاران خوب پیامبر ﷺ بودند برخاستند و با ادب تمام به حضرت علی ﷺ سلام دادند. «السلام عليك يا أمير المؤمنين». کم کم اصحاب پیامبر آماده‌ی رفتن شدند. شنیدم دو نفری که اعتراض کرده‌بودند، به هم می‌گفتند: هرگز تسلیم علی نخواهیم شد.

هنوز طولی نکشیده بود که این آیه بر پیامبر ﷺ نازل شد: «عهد و پیمان محکماتان را نشکنید؛ که خدا را شاهد و سرپرست خود ساختید و او از کارهایتان آگاه است.» (سوره نحل، آیه‌ی ۹۱).

نکات

- ۱- در شب معراج که پیامبر ﷺ به آسمان‌ها سفر کرد، همه‌ی پیامبران سابق به او مژده دادند که جانشین تو علی بن أبي طالب است. او امیر المؤمنین است و شهادت دادند که حضرت محمد ﷺ پیامبرشان و امیر المؤمنین ﷺ امامشان است.
- ۲- در بین اصحاب پیامبر عده‌ای منافق و دوره بودند، به‌ظاهر فرمان پیامبر ﷺ را اجرا می‌کردند و پس از آن می‌گفتند: هرگز تسلیم او نخواهیم شد. پس همه‌ی اصحاب پیامبر خوب نیستند.
- ۳- ایمان کسانی بالاتر است که سخن پیامبر ﷺ و دین را به‌خوبی و بدون هیچ اعتراضی اجرا کنند.
- ۴- سلام پیامبران سابق و فرشتگان بر علی ﷺ با نام «امیر المؤمنین» به این معنا است که علی ، امیر همه‌ی مؤمنان حتی پیامبران سابق و فرشتگان است.
- ۵- در ۱۴ ذی‌حجه ، فرشته‌ی وحی، جبرئیل امین بر علی ﷺ این گونه سلام داد: «السلام عليك يا أمير المؤمنين». یعنی امام فقط امام انسان‌ها نیست؛ او امام فرشتگان و سایر موجودات هم است.
- ۶- پیامبر بارها به تبلیغ این نام امیر المؤمنین ﷺ پرداخت؛ در بیان اتفاقات شب معراج، دستور سلام به اصحاب به علی ﷺ ، در غدیر خم و ...
- ۷- این نام مخصوص حضرت علی ﷺ است. کسانی که پس از پیامبر ﷺ به دروغ خود را امیر المؤمنین خوانندند، گمراهنده‌اند.

سلام بر حضرت مهدی

پس از پیامبر ﷺ عده‌ای نگذاشتند تا حضرت علی علیه السلام به حکومت برسد. آنان سخنان رسول خدا ﷺ را زیر پا گذاشتند و حق علی علیه السلام را به زور گرفتند. پیامبر در خطبه‌ی غدیر فرمود: کسی که حق‌های پایمال شده‌ی ما را می‌گیرد، مهدی علیه السلام است. امام زمان علیه السلام با پیروزی برمنافقان و کافران، حکومت جهان را به دست می‌گیرد و انسان‌ها را از دست ظالمان رها می‌سازد. آن روز است که زمین گنج‌های خود را آشکار می‌کند و زشتی و کثیفی جای خود را به زیبایی و پاکی می‌دهد. آن روز خیلی دور نیست.

چکیده

پیامبر ﷺ بارها علی علیه السلام را با نام امیرالمؤمنین یاد کردند، تا همه امیر خویش را بشناسند. نامی که اهل ایمان را شاد و منافقان را خشمگین می‌ساخت.

خودآزمایی

- ۱- سلام فرشتگان و انبیای الهی بر امیرالمؤمنین به چه معنا است؟
- ۲- چرا پیامبر ﷺ در جاهای مختلف این نام علی علیه السلام را می‌بردند؟
- ۳- چه کسی حق‌های پایمال شده را از ظالمان می‌گیرد؟

چند کتاب برای مطالعه بیشتر:

- کتاب اصلی:
- بحار الأنوار، ج ۳۷، ص ۳۱۱.
و کتاب‌های:
- الاماس هستی، ص ۲۴
- درسنامه‌ی ایام غدیریه، ص ۲۹.

پیامبر ﷺ در غدیر فرمودند:
سَلَّمُوا عَلَى عَلِيٍّ يَأْمُرُهُ الْمُؤْمِنُونَ .
به علی سلام دهید با نام امیرالمؤمنین.

تقویم ماه ذی حجه

٩ ذی حجه : سد الأبواب / روز عرفه

١٠ ذی حجه : عید قربان / ابلاغ سوره‌ی برائت / حدیث ثقلین

١٢ ذی حجه : سپردن وداع الهی به امیرالمؤمنین ﷺ

١٣ ذی حجه : نامیده شدن حضرت علیؑ به امیرالمؤمنین به وحی الهی

١٤ ذی حجه : بخشش فدک

١٥ ذی حجه : معجزه‌ی پیامبر ﷺ در دونیم شدن ماه میلاد امام هادیؑ

١٧ ذی حجه : نزول آیه‌ی محبت امیرالمؤمنین ﷺ
نزول آیه‌ی تبلیغ

١٨ ذی حجه : عید بزرگ غدیر / نزول آیه‌ی اکمال
بیعت با امام زمانؑ / پیمان برادری
آغاز حکومت امیرالمؤمنین ﷺ پس از ٢٥ سال
خانه نشینی / عید ادیان / بیان حدیث منزلت
بیان حدیث سفینه

٢٠ ذی حجه : عذاب منکر غدیر

٢١ ذی حجه : نزول آیه‌ی اولی الامر

٢٢ ذی حجه : خنثی شدن توطئه‌ی هرشا

٢٤ ذی حجه : عید سعید مباھله

خاتمه‌ی بخشی امیرالمؤمنین ﷺ و نزول آیه‌ی ولایت
نزول آیه‌ی تطهیر / بیان حدیث کسae

٢٥ ذی حجه : نزول سوره‌ی انسان(هل اُتی)

دهه‌ی آخر میلاد امام کاظمؑ

درس نهم یادگار انبیاء در دستان امام

۱۲ ذی الحجه

نzd حضرت محمد ﷺ امانت‌هایی است از پیامبران سابق؛ یادگارهای آدم و نوح، پیراهن ابراهیم ﷺ، عصای موسی ﷺ، انگشت سلیمان نبی ﷺ. این یادگارها از هر پیامبر به پیامبر بعدی می‌رسید.

آخرین روزی است که پیامبر ﷺ در مکه است. فرشته‌ی وحی بر او نازل می‌شود و می‌گوید: خدای عزوجل فرموده است: پیامبری نفرستادم مگر آن که در پایان عمرش جانشینش را به مردم معرفی کند تا راه او را زنده نگه دارد. ای محمد! بازگشت تو به سوی خدا و بهشت او است. خداوند امر کرده است تا علی بن ابی طالب ﷺ را منصوب کنی و همه‌ی علوم و یادگار انبیاء را به او بسپری. من تو را به پیامبری برگزیدم و او را به جانشینی تو انتخاب کردم.

رسول خدا ﷺ با حضرت علی ﷺ خلوت می‌کند و علوم و یادگارهای انبیاء را به او می‌سپرد.

✿ نکات ✿

- ۱- همان‌گونه که انتقال یادگارهای پیامبران به یک مؤمن، نشانه‌ی پیامبری او بود؛ انتقال این یادگارها به حضرت علی علی‌الله‌نشانه‌ی جانشینی ایشان است.
- ۲- انتخاب جانشین به دست پیامبران نیست؛ این انتخاب تنها به دست خدا است.
- ۳- در انتخاب الهی، شایستگی‌ها مهم است؛ نه سن و سال.
- ۴- این علوم و یادگارها اکنون در دست امام زمان علی‌الله‌است.

سلام بر حضرت مهدی

علم حضرت رسول خدا علی‌الله‌است به جانشین او رسید تا امام عالم ترین مردم باشد و پاسخگوی هر مشکل و مسأله‌ای. هم درد را بشناسد و هم درمان را. این علوم و یادگار انبیای سابق از امامی به امام دیگر منتقل می‌شد. همه‌ی این علوم و امانتها اکنون در دست امام زمان علی‌الله‌است. امام علی‌الله هنگام ظهور پیراهن ابراهیم علی‌الله‌بر تن دارد و عصای موسی علی‌الله در دست. یه امر خدا عصا زبان باز می‌کند و از برق بودن حضرت مهدی علی‌الله‌می‌گوید. معجزه‌های امام شک را از دل‌ها می‌برد.

چکیده

بنا بر امر الهی پیامبر اسلام ﷺ تمام علوم را به همراه یادگارهای پیامبران گذشته به حضرت علی علیهم السلام سپرد. این یادگارها نشانه‌ی جانشینی علی علیهم السلام است.

خودآزمایی

- ۱- چند نمونه از یادگارهای انبیاء را نام ببرید.
- ۲- تحويل دادن این یادگارها به علی علیهم السلام نشانه‌ی چیست؟
- ۳- چرا امام باید داناترین مردم باشد؟

چند کتاب برای مطالعه بیشتر:

- کمال الدین، ج ۱، ص ۱۴۳.
- بحار الأنوار، ج ۲۸، ص: ۹۶.
- و کتاب
- درسنامه ایام غدیریه، ص ۲۴

درس دهم

محبتی آسمانی

۱۷ ذی حجه

حَسْبُ اللَّهِ

روز هفدهم ذی حجه است. حاجیان پس از تمام شدن مراسم حج به سمت شهرهایشان در حرکتند. پیامبر ﷺ بار سنگینی را بر دوش خود احساس می‌کند. مأموریتی که خداوند بر دوش او گذاشته است. اعلام رسمی و همگانی جانشینی حضرت علی علیه السلام دستور بسیار مهمی است که خداوند به پیامبر ﷺ داده است. پیامبر ﷺ از توطئه‌های منافقان نگران است. در همین چند روز حج، بارها مخالفت‌های منافقان را با علی علیه السلام دیده است. مسلمانان امروز همان مشرکانی هستند که تا چند وقت پیش، روبروی سپاه اسلام می‌ایستادند و در این جنگ‌ها حضرت علی علیه السلام مبارز بی‌مانند سپاه اسلام بوده است. آن‌ها کینه‌ی عجیبی از حضرت علی علیه السلام به دل دارند. باید کلری کرد.

نzdیک اذان ظهر کاروان به قُدِید می‌رسد. صفحه‌ای نماز مرتب می‌شود. نماز ظهر را می‌خوانند؛ پس از نماز پیامبر ﷺ رو به مسلمانان می‌کند و دعا می‌کند: «خدایا محبت علی علیه السلام را در دل اهل ایمان قرار بده و هیبت او را در دل منافقان بگذار».

سپس رو به حضرت علی ﷺ می‌کند و می‌فرماید: يا علی! دستانت را به آسمان بلند کن و این گونه دعا کن: خدا یا دوستی و محبت مرا تا قیامت در دل مؤمنان بگذار.

آیات ۹۶ و ۹۷ سوره‌ی مریم نازل می‌شود. دعای پیامبر ﷺ و حضرت علی ﷺ قبول شده است. آیه این است:

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا.
 (کسانی که ایمان آور دند و عمل صالح انجام دادند، بهزودی خدای رحمان محبت‌شان را در دل مؤمنان می‌گذارد).

اما این محبت را خدا فقط در دل با ایمان‌ها قرار داد و نه منافقان. محبتی که با سختی‌ها هم از دل مؤمن بیرون نمی‌رود.

✿ نکات ✿

- ۱- محبت و دوستی حضرت علی ﷺ گنجی است که خدا در دل هایمان گذاشته است؛ کاش قدرش را بدانیم.
- ۲- پیامبر ﷺ به حضرت علی ﷺ فرمود: خدا و رسولش و اهل ایمان تا قیامت از تو راضی هستند؛ محبت حضرت علی ﷺ با سخت‌ترین مشکلات هم از دل مؤمن بیرون نمی‌رود.
- ۳- محبت حضرت علی ﷺ نشانه‌ی ایمان است، کسی که ایشان را دوست ندارد، ایمان هم ندارد.
- ۴- امکان ندارد خداوند در دل یک نفر هم دوستی حضرت علی ﷺ را بگذارد و هم دوستی دشمن حضرت علی ﷺ را!

سلام بر حضرت مهدی

پیامبر ﷺ، در برابر همه‌ی زحمات خود هیچ اجر و مزدی نخواستند؛ تنها یک چیز از مسلمانان خواستند و آن مودت و دوستی اهل‌بیت‌شان بود؛ دوستی و پیروی خاندانی که مانند چراغی است برای رفتن در راهِ خدا؛ پس این مزد هم به نفعِ خود مردم بود. راه نزدیک شدن به امام زمان علیه السلام، این است که دوستی و محبت‌مان را برای امام زمان صاف و خالص کنیم و بگوییم:

«مَوَدَّتِي خَالِصَةٌ لَكُمْ» (زيارة آل یس)
دوستی و محبت من به شما صاف و بی‌پیرایه است.

چکیده

پیامبر اکرم ﷺ برای مستحکم‌شدن محبت حضرت علی علیه السلام در دل مؤمنان دعا کرد که خداوند دوستی ایشان را در دل آن‌ها بگذارد. محبت امیرالمؤمنین علیه السلام هدیه‌ای خدایی است.

- ۱- دعای پیامبر ﷺ چه بود؟
۲- نشانه‌ی اهل ایمان چیست؟

چند کتاب برای مطالعه بیشتر:

- کتاب اصلی:
- تفسیر فرات کوفی، ص ۲۵۲.
و کتاب:
- الماس هستی، ص .
- درسنامه‌ی ایام غدیریه، ص ۴۶.

مهر قبولی دعای پیامبر ﷺ این آیه بود، آن را به خاطر بسپاریم.
إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا.
(سوره مریم، آیه‌ی ۹۶)

کسانی که ایمان آورده‌اند و عمل صالح انجام دادند، خدای رحمان محبتشان را در دل مؤمنان می‌گذارد.

درس یازدهم

غدیر

۱۸ اذی جه

هوا خیلی گرم است. کاروانیان
پس از اعمال سنگین حج در راه
شهر هایشان بودند؛ پیامبر ﷺ در
روزهای قبل به مناسبت های

مختلف شایستگی های حضرت علی علیهم السلام را برای مسلمانان بیان کرده اند. مسلمانانی که در بین آنها تازه مسلمانان زیادی به چشم می خورد. منافقان بو برده اند که پیامبر ﷺ در پی اعلام همگانی جانشینی حضرت علی علیهم السلام است. برای پراکنده کردن جمعیت از دور پیامبر ﷺ قبیله های مختلف را سریع تر حرکت می دهند تا به بهانه هی دلت نگی خانواده ها از کاروان پیامبر ﷺ جلو بیفتدند. پیامبر ﷺ دستور توقف کاروان را در کنار برکه ای می دهد. حاجی ها خود را به آب می رسانند تا قدری خود را خنک کنند. پیامبر ﷺ فرمان می دهند تا کاروان های جلو افتاده را باز گردانند و منتظر می شوند تا کاروان های عقب مانده برسند. مگر چه خبر است که پیامبر ﷺ حتی به کاروان های رفته دستور برگشت داده است؟ این سؤال نقل مجلس خیلی ها شده است. مگر حج تمام نشد؛ پس پیامبر ﷺ چرا همه را اینجا جمع کرده است؟

سلمان و ابوذر، عمار و حذیفه زودتر خود را به غدیر رسانده اند تا فضا را برای برنامه ای بزرگ آماده کنند. جایی را برای برنامه انتخاب کرده اند که از اطراف به خوبی دیده شود. با سنگ ها و باریند شتران سکویی درست می کنند. سنگ ها و خارها را از میان دست و پای کاروانیان برمی دارند. خورشید خود را بالای بالا کشیده است؛ نزدیک اذان ظهر است. از آب برکه وضو می گیرند، صفحه های نماز را مرتب می کنند. چه جمعیتی! و چه نمازی! پس از نماز پیامبر ﷺ بالای منبر سنگی می رود. اول باید مطمئن بود که صدا به همه می رسد. آیا صدای مرا می شنوید؟ از رسیدن صدا به همه مطمئن می شوند. پیامبر ﷺ سخنان خود را با نام خدا آغاز می کند و پس از حمد و ستایش خداوند می فرماید:... خداوند به من وحی کرده است که پیامش را به شما برسانم و اگر این کار را انجام ندهم عذابش بر من نازل می شود... و او ضمانت کرده است که مرا از خطرها حفظ می کند. خداوند وحی فرموده است که: ای پیامبر آن چه پروردگارت به تو رسانده

است را به مردم برسان و الا رسالت را انجام ندادهای. مردم! من در تبلیغ آنچه خدا بر من نازل کرده است کوتاهی نکردم. من سبب نزول آیه را برایتان می‌گویم. جبرئیل سه بار بر من فرود آمد و سلام پروردگار را بر من رساند که در اینجا بایستم و به همگان بگویم که علی بن ابی طالب برادر و جانشین من و امام پس از من است. جایگاه او مشابه جایگاه هارون برای موسی است؛ جز آن که پیامبری پس از من نیست؛ پس از خدا و پیامبر، او سرپرست شما است.

همهی صحراء انگار گوش شده بود. پیامبر ﷺ فرمود:

خدا در این باره فرموده است: تنها و تنها سرپرست شما خدا و پیامبرش است و اهل ایمانی که نماز به پا می‌دارند و در حال رکوع صدقه می‌دهند و علی بن ابی طالب نماز را برپا داشت و صدقه داد؛ در حالی که در رکوع بود. او همیشه رضای خدا را می‌طلبید.

صحبت‌ها ادامه می‌یابد.

پیامبر ﷺ در ادامه می‌فرماید:

از جبرئیل خواستم که مرا از رساندن این پیام معاف کند؛ زیرا می‌دانم که منافقان بسیار و مؤمنان کم تعدادند. منافقان همان کسانی‌اند که قرآن درباره‌شان می‌گوید: آن‌ها سخنانی می‌گویند که در دل به آن ایمان ندارند... .

جمعیت در چند جای سخنرانی سخنان پیامبر ﷺ را تأیید می‌کند. سخنان پیامبر ﷺ به گونه‌ای است که همه گرمای هوا را فراموش کرده‌اند.

چکیده

در راه برگشت کاروان از اعمال سخت و سنگین حج، پیامبر ﷺ دستور توقف همگان را در غدیر دادند و در سخنانی طولانی مهمنترین مأموریت خود را انجام دادند و جانشینی علی علیل را در آن جمعیت آنبوه برای همگان اعلام فرمودند.

فهرست مطالب

۶	مقدمه
۷	من و یاری امام؟!
۸	درس اول : همه درها بسته؛ به جز...
۱۲	درس دوم : بخشش انگشتی
۱۶	درس سوم: غذایی از بهشت برای خانواده‌ای بهشتی
۲۰	درس چهارم : جایگاهی مانند هارون پیامبر
۲۴	درس پنجم : پیامی تند و تیز
۲۸	درس ششم : پاک پاک
۳۲	درس هفتم : فرش آسمانی
۳۶	درس هشتم : نامی از آسمان برای حضرت علیؑ
۴۰	درس نهم : یادگار انبیاء در دستان امام
۴۴	درس دهم : محبتی آسمانی
۴۸	درس یازدهم : غدیر ۱
۵۲	درس دوازدهم : غدیر ۲

نکات

- ۱- منتظر نگاه داشتن آن جمعیت زیاد زیر آفتاب داغ، برای رسیدن کاروان‌های جلو افتاده و بازمانده نشان‌دهنده‌ی سخنان بسیار مهم پیامبر ﷺ با مردم است.
- ۲- خبردادن پیامبر ﷺ از نزدیک بودن زمان رحلتشان، بیان مأموریت مهم الهی، بیان مقام برادری و جانشینی ایشان، بیان دوباره‌ی حدیث ثقلین، حدیث منزلت، آیه‌ی ولایت (بخشن انگشتی)، لعنت مخالفان حضرت علی علیهم السلام، امامت او و فرزندانش تا قیامت و... همه در خطبه‌ی غدیر آمده است؛ هر کدام به تنهایی برای اثبات جانشینی علی علیهم السلام کافی است.
- ۳- پیامبر ﷺ در چندین جای خطبه‌ی خود از جانشینی حضرت علی علیهم السلام سخن گفته‌اند. این سخنان منحصر به عبارت «من کنت مولا فهذا علی مولا» نیست تا دشمنان دین بخواهند با تحریف معنای مولی، آن را دوستی معنی کنند.
- ۴- حتی یک فرد معمولی نیز مردم را آن هم پس از مراسم دشوار حج و زیر آفتاب داغ سه روز معطل نمی‌کند تا بگوید من و علی با هم رفیق هستیم. پیامبر برای بیان جانشینی حضرت علی علیهم السلام و بیعت مردم این برنامه را اجرا فرمود.
- ۵- پیامبر ﷺ عده‌ی زیادی از مسلمانان را که تازه از حج آمده‌اند، منافق می‌داند؛ پس بسیاری از اصحاب پیامبر ﷺ برخلاف ظاهرشان، انسان‌هایی منافق بودند.

سلام بر حضرت مهدی

نمی‌دانم چرا عده‌ای امامشان را دیدند و نشناختندش؛ نکند ما هم که ادعای انتظار مهدی علیهم السلام را داریم، روزی او را تنها بگذاریم. اکنون زمان آماده‌شدن ما است؛ اکنون نیز می‌توان ایشان را یاری داد.

خودآزمایی

- ۱- چرا منافقان قصد پراکنده ساختن کاروان را داشتند؟
- ۲- چرا پیامبر ﷺ از جبرئیل خواسته بود تا وی را از رساندن این پیام معاف سازد؟
- ۳- بنا بر سخنان پیامبر ﷺ منظور آیه‌ی تبلیغ چه کسی است؟

چند کتاب برای مطالعه بیشتر:

منبع اصلی:

- احتجاج طبرسی، ج ۱، ص ۵۹

و کتاب‌های:

- گزارش حجه الوداع (گزارش لحظه به لحظه سفر حج پیامبر ﷺ)، ص ۲۱۵
- الماس هستی، ص ۵۴
- درسنامه ایام غدیریه، ص ۵۳

کاش بهجای خیلی از چیزها که حتی درست یا غلط بودنشان هم معلوم نیست؛ خطبه غدیر را حفظ بودیم. بعضی از جملاتش این است:

خداآند وحی فرموده است که:

ای پیامبر آن‌چه پروردگارت به تو رسانده است را به مردم برساند و إلا رسالت را انجام نداده‌ای.

مردم! من در تبلیغ آنچه خدا بر من نازل کرده است کوتاهی نکردم.

درس دوازدهم

غدیر

گویی تمام کوه و دشت در حال گوش دادن به سخنان پیامبرند؛ حتی باد هم نمی‌وزد تا مبادا سکوت جلسه شکسته شود. پیامبر ﷺ فرمود: خداوند از من راضی نمی‌شود، مگر دستورش را به شما برسانم. ای مردم بدانید! خداوند او (علی ﷺ) را سرپرست و امام شما قرار داده است و پیروی از او واجب است.

خداوند مخالف او را لعن می‌کند و پیروان او را می‌آمرزد. پس از من علی سرپرست و امام شما است و پس از او امامت در فرزندان او است...

پس از آن پیامبر ﷺ از علم و شجاعت و ایمان ایشان گفت و این که او نخستین مسلمان است، فرمود: بترسید از این که با او مخالفت کنید و در آتشی بیفتید که هیزمش سنگ‌ها و انسان‌ها هستند.

جبرئیل آیه‌ای آورده است:

الیوم أكملت لكم دینکم و أتمت عليکم نعمتی و رضیت لكم الإسلام دینا.
 (امروز دینتان را برای شما کامل کردم و نعمتم را برایتان تمام و کامل کردم و راضی شدم که اسلام دینتان باشد).

خدایا! با دوست او دوست باش و بادشمن او دشمن. خدا! تو فرمودی که امامت پس از من برای علی ﷺ است؛ خدا! وقتی او را برگزیدی و من آن را برای مردم بیان کردم فرمودی که امروز دین بندگانت را کامل کردی و نعمت را برایشان تمام نمودی و راضی شدی که اسلام دین‌شان باشد....

ای مردم! بباید و به من تبریک بگویید و با علی ﷺ بیعت کنید.
 پیامبر ﷺ عمامه‌ی خود را بر سر علی ﷺ گذاشت و جمعیت یک به یک برای بیعت صف کشیدند. بیعت این جمعیت چقدر طول خواهد کشید!
 برای بیعت زن‌ها هم طشت آبی فراهم می‌شود تا از پشت پرده‌ای دست خود را در تشت بگذارند و این سوی پرده هم علی ﷺ دست خود را در آب می‌گذارد.
 هنوز بیعت تمام نشده است که منافقان در گوش یکدیگر شروع به پچ پچ می‌کنند. گویا باز نقشه‌ای دارند!

چکیده

پیامبر ﷺ در خطبه‌ی غدیر بارها از جانشینی حضرت علی ﷺ سخن گفتند.
 فرازهای مختلف خطبه جای هیچ بهانه‌ای را برای کسی باقی نگذاشته است.

پیامبر ﷺ شایستگی‌های امیرالمؤمنین علی را برای همگان برشمرد. در پایان مراسم مسلمانان با امیرالمؤمنین علی بیعت کردند.

فکات

- ۱- معرفی همگانی علی ﷺ آن قدر مهم بود که با انجام ندادن آن تمام زحمات پیامبر ﷺ هدر می‌رفت.
- ۲- معرفی علی ﷺ به جانشینی در فرازهای فراوانی از خطبه به چشم می‌خورد که ما تنها برخی از فرازهای ایش را آورديم.
- ۳- پیروی نکردن از علی ﷺ انسان را اهل آتش جهنم می‌کند.
- ۴- این حرف خندهداری است که بعضی‌ها می‌گویند: مولا یعنی دوست!! پیامبر برای اعلام دوستی کاروانیان را سه روز معطل نمی‌کند.
- ۵- بیشتر جمعیت غدیر را منافقان تشکیل می‌دادند. در روز غدیر دهها هزار نفر با پیامبر ﷺ بیعت کردند اما تنها عده‌ی کمی به پیمانشان وفادار ماندند.
- ۶- خداوند پس از اعلام جانشینی علی ﷺ دین را کامل و پسندیده دانسته است؛ خداوند از دینِ کسانی که جانشینی علی ﷺ را قبول نکردند، راضی نیست.

خودآزمایی

- ۱- وحی الهی درباره‌ی کامل شدن دین چه زمانی آمد؟
- ۲- سه فراز درباره‌ی امام زمان ﷺ را از خطبه‌ی غدیر بیان نمایید.

چند کتاب برای مطالعه پیشتر:

- خطبه‌ی غدیر خم
- گزارش حجه الوداع (گزارش لحظه به لحظه سفر حج پیامبر ﷺ)، ص ۲۳۰.
- الماس هستی، ص ۵۹.
- درسنامه‌ی ایام غدیریه، ص ۵۸.

سلام بر حضرت مهدی

پیامبر ﷺ در چند جای سخنان خود دربارهٔ امام زمان علیه السلام صحبت کردند. پیامبر ﷺ فرمود: او حق خدا و ما را از دشمنان می‌گیرد؛ او بر همهٔ دین‌ها پیروز می‌گردد. او از ظالمان انتقام می‌گیرد. او قلعه‌هایشان را فتح می‌کند و دین را یاری می‌دهد. او وارث هر علمی است. پس از او حجتی نیست و کسی بر او پیروز نخواهد شد. حق تنها نزد او است.

این دو آیه معروف‌ترین آیات غدیر است؛ آن‌ها را حفظ نماییم:

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلَّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ^(سوره مائدہ، آیه ۶۷)
ای پیامبر! آن‌چه از سوی پروردگارت به تو نازل شده را به مردم برسان؛ اگر این کار را انجام ندهی، مأموریت و رسالت او را انجام نداده‌ای. خداوند تو را از شر مردم حفظ می‌کند.
الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَّتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا

امروز دینتان را برای شما کامل کردند و نعمتمن را برایتان تمام کردم و راضی شدم که اسلام دینتان باشد.

آزمون

- ۱- چرا پیامبر اعظم ﷺ، دستور دادند که همه‌ی درب‌هایی را که به مسجد باز می‌شد، بسته شود؛ غیر از درب خانه‌ی علی ؑ؟ زیرا...
 ۱) علی ؑ فرماندهی بسیاری از جنگ‌ها بودند.
 ۲) بستگان پیامبر ﷺ از این فرمان معاف بودند.
 ۳) این دستور به فرمان الهی بود؛ تا همه به برتری امیر المؤمنین ؑ پی ببرند.
- ۲- داستان سد الابواب نشان‌دهنده‌ی چیست؟
 ۱) مقام هیچ‌یک از اصحاب و بستگان پیامبر ﷺ مانند علی ؑ نیست.
 ۲) تنها راه به سوی خدا از مسیر اهل بیت ؑ است.
 ۳) هر دو پاسخ صحیح است.
- ۳- چرا اصحاب رسول خدا ؓ می‌خواستند جانشین ایشان را بشناسند؟
 ۱) زیرا می‌دانستند همه‌ی پیامران جانشین خود را به مردم معرفی می‌کنند.
 ۲) زیرا نگران زمان پس از پیامبر ﷺ بودند.
 ۳) هر دو پاسخ صحیح است.
- ۴- آیات کدام سوره در جریان ۳ روز بخشش افطاری اهل بیت ؓ نازل شد و چه پیامی داشت؟
 ۱) سوره کوثر، فرزندان حضرت زهرا ؑ
 ۲) سوره مائدہ، تبلیغ غدیر
 ۳) سوره انسان (هل آتی)، بهشتی بودن اهل بیت ؑ
- ۵- پیامبر ﷺ در پاسخ به شایعه‌ی منافقان زمان نبرد تیوك، کدام حدیث را فرمودند؟
 ۱) حدیث سد الابواب
 ۲) حدیث منزلت
 ۳) حدیث ثقلین
- ۶- ابتدا شخصی برای رساندن سوره‌ی برائت بهراه افتاد؛ به فرمان چه کسی از این مسؤولیت عزل شد؟
 ۱) حضرت علی ؑ
 ۲) خداوند متعال و پیامبر ﷺ
 ۳) صحابه
- ۷- آیه‌ی تطهیر نشان‌دهنده‌ی پاکی اهل بیت ؑ از چیست؟
 ۱) گناه و خطا
 ۲) هر نوع آودگی
 ۳) هر دو پاسخ با هم صحیح است.
- ۸- مهم‌ترین نام و لقب علی ؑ چیست؟
 ۱) امرتضی
 ۲) امیر المؤمنین
 ۳) حیدر
- ۹- چرا اصحاب کهف تنها پاسخ سلام حضرت علی ؑ را دادند؟ زیرا...
 ۱) صدای بقیه را نشنیدند.
 ۲) تنها اجازه سلام به جانشین پیامبران را داشتند.
 ۳) صدای حضرت علی ؑ از همه بلندتر بود.
- ۱۰- پیامبر ﷺ چرا در غدیر خم مردم را سه‌روز متوقف کردند؟
 ۱) تا فرمان الهی درباره‌ی جانشینی ایشان را اعلام کنند.
 ۲) تا بگویند: من با علی ؑ دوست هستم.
 ۳) تا بگویند: حج را به شما آموختم و تمام شد.
- تشریحی:
 ۱۱- با استفاده از یکی از داستان‌های کتاب، برحق بودن امیر المؤمنین ؑ را بیان نمایید.(۴ امتیاز)

سوال	۱	۲	۳
تشریحی			
جمع کل			

مقدمه

مناسبت‌های متعددی که در ماه مبارک ذی‌حجه خودنمایی می‌کنند، هر یک دلیل و نشانه‌ای بر حقانیت امیرالمؤمنین علیه السلام است. دست الهی جریان‌هایی همچون سدالابواب، ابلاغ سوره‌ی برائت، بیان حدیث ثقلین، ملقب شدن حضرت علی علیه السلام به امیرالمؤمنین، سپردن میراث انبیاء به مولای متقیان، اعطای فدک به حضرت زهرا علیها السلام، نزول آیه‌ی محبت، جریان عذاب منکر غدیر، خاتم بخشی، نزول آیه‌ی تطهیر، حدیث شریف کسae، مباھله، نزول سوره‌ی هل اُتی و... را در این ماه گردآگرد غدیر چیده است. این مناسبت‌ها غدیر را چون نگینی در برگرفته‌اند تا حجتی روشن بر حقانیت حضرتش باشند. قرن‌هاست که از کنار این برهان‌های آشکار به سادگی گذر کرده‌ایم. این درسنامه برای آشنایی دانش‌آموزان با این مناسبت‌های شادی آفرین است.

لازم است یادآور شویم که این واقعیت مبارک در ماه ذی‌حجه اتفاق افتاده‌اند؛ لیکن در سال‌های مختلف. در چینش درس‌ها این مسئله مورد نظر بوده است.

نگاه دقیق و زرف شما، قطعاً یاری‌گر ما در گام‌های بعدی است؛ نظرات سازنده‌ی خود را برای ما به آدرس ehyal110@yahoo.com ارسال فرمایید. امیدواریم حضرت زهرا علیها السلام به این تلاش ناچیز به دیده کرم و منت بنگرند تا به واسطه‌ی این لطفشان پاک و خالص شویم.

گروه پژوهش ستاد احیای ایام امامت و ولایت

من و یاری امام؟!

هر وقت از غریبی و مظلومی امیرالمؤمنین علیه السلام می‌شنیدم، دوست داشتم من هم آن موقع بودم و امام خود را یاری می‌کردم.

هر وقت دلم برای امام زمان تنگ می‌شود؛ زیارت‌ها و دعاها! ایشان را از کتاب مفاتیح الجنان می‌خوانم؛ همین چند روز پیش در دعا برای امام زمان علیه السلام خواندم که:

«خدایا! ما را یار اهل‌بیت علیه السلام و یاری گر دینت بفرما!»

این جمله مرا به فکر فرو برد. یعنی اکنون هم می‌توانیم یار امام باشیم؟!

بله؛ اکنون زمان یار بودن ما است. باید دلیل‌های محکم و روشنی که برحق بودن، پاکی و برتری امامان مان راثابت می‌کند؛ بیاموزیم و از دین خود در برابر دشمنان دفاع کنیم. به امید آن که باری را از دوش امامان برداریم و یارش باشیم.

درس اول

همهی درها بسته؛ به جز....

خانه‌ی حضرت علی علیه السلام و حضرت زهرا علیها السلام نزدیک خانه‌ی پیامبر صلوات الله علیه و آله و سلم و دیوار به دیوار مسجد بود. این خانه‌ها و خانه‌ی حمزه و عباس عموهای پیامبر صلوات الله علیه و آله و سلم و بعضی اصحاب یک در به کوچه و یک در به مسجد داشت. پیامبر صلوات الله علیه و آله و سلم از معاذ خواست که به اصحاب بگوید: همه در خانه‌شان را به مسجد بینندن، جز علی .

برخی از اصحاب اعتراض کردند. پیامبر صلوات الله علیه و آله و سلم به منبر رفت و فرمود: می‌بینم برای بعضی‌ها سنگین است که در خانه‌ی علی علیها السلام به مسجد باز مانده‌است؛ به خدا سوگند من این کار را به دستور پروردگارم انجام دادم.

خداآوند از حضرت موسی علیه السلام خواست که عبادتگاهی بسازد و فرمود جز او و برادرش هارون کسی حق زندگی کردن در عبادتگاه را ندارد. بدانید که مقام علی علیها السلام برای من مانند هارون است به موسی. جز این که قرار نیست پس از من پیامبری باشد؛ (اگر قرار بود پیامبری باشد، کسی جز علی علیها السلام نبود).

نکات

- ۱- در این حادثه، خداوند فرقی بین خانه‌ی پیامبر ﷺ و خانه‌ی علیؑ نگذاشت؛ یعنی شبیه‌ترین نفر به پیامبر ﷺ علیؑ بود.
- ۲- پیامبر ﷺ حتی حمزه با آن‌همه فضیلت را از این فرمان معاف نکرد. این برای نشان دادن برتری و شایستگی ویژه‌ی علیؑ بود. با آن که علیؑ جوان بودند و حمزه سن و سالی داشت.
- ۳- پیامبر ﷺ فرمود: مقام علیؑ مانند مقام هارونؑ است که جانشین موسیؑ شد. پس جانشین پیامبر ﷺ کسی جز علیؑ نیست.
- ۴- همه‌ی درها به سوی خانه‌ی خدا بسته است، جز در خانه‌ی پیامبر ﷺ و علیؑ؛ این جریان برای این بود که همه بفهمند، پس از پیامبر ﷺ، تنها راه به سوی خدا، راه حضرت علیؑ و فرزندان ایشان است..

